

Michael Manø
Amtsvejen 62
6400 Sønderborg

Reguleringssag i forbindelse med etablering af minivådområde – afgørelse om at sagen ikke kan fremmes

Sønderborg Kommune, Vand og Natur, træffer hermed afgørelse om at regulering af Nybøl Bæk i forbindelse med etablering af minivådområde på matrikel 734, Nybøl, Nybøl ikke kan fremmes. Afgørelsen er truffet efter vandløbslovens¹ § 17 samt reguleringsbekendtgørelsens § 15 og § 18.

Afgørelsen begrundes i minivådområdets placering direkte på et vandløb og mulig påvirkning af vandføring i Nybøl Bæk.

Figur 1. Oversigtskort. Den røde markering angiver placering af minivådområde.

¹ Afgørelsen er meddelt i henhold til § 17 i Bekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om lov om vandløb (Vandløbsloven) og § 18 i Bekendtgørelse nr. 834 af 1. juli 2016 om vandløbsregulering og restaurering m.v.

Vand og Natur

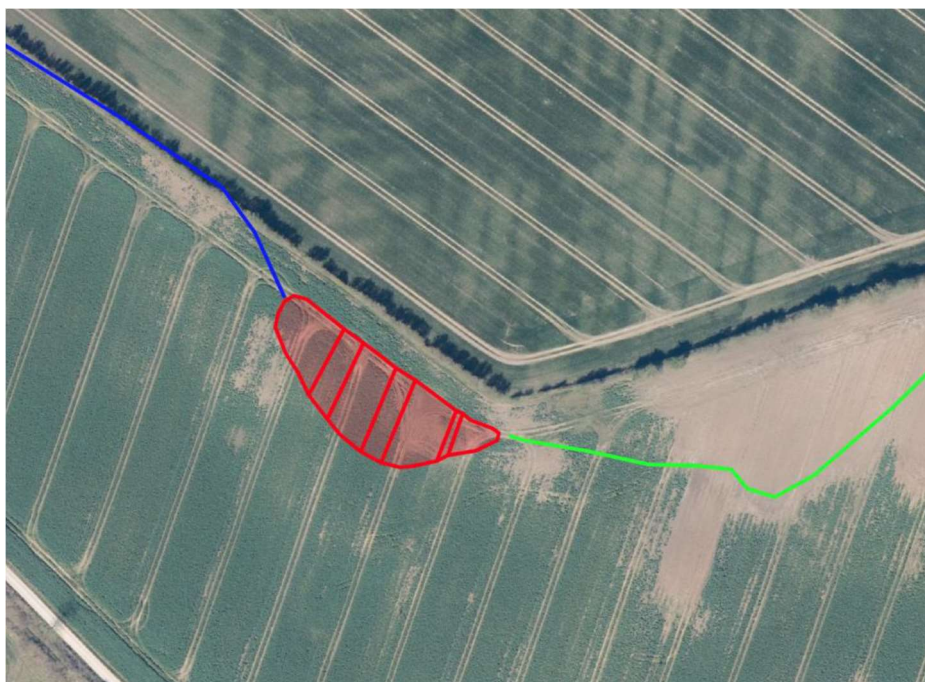
Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 64 00

E: post@sonderborg.dk
W: sonderborgkommune.dk

14-10-2024
24/3992
KS: LUDY

Baggrund

Ansøger ønsker at etablere et minivådområde, der kan reducere tilførsel af næringsstoffer til Nybøl Nor.

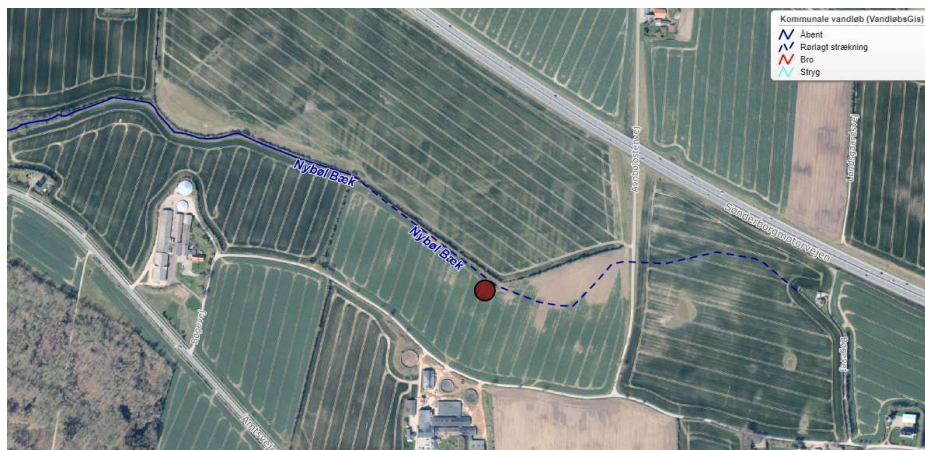

Figur 2. Detailkort: Placering af indløb (grøn) og udløb (blå) fra minivådområdet (rød).

Minivådområdet indrettes efter gense forskrifter. Arealet hvor minivådområdet ønskes placeret, har hidtil været almindelig landbrugsdrift. Der er i ansøgningen redegjort for at afstrømning før og efter etablering vil være uændret, både ind- og udløb vil være frit. Efter udløbet fra minivådområdet, løber vandet over en iltningstrappe bestående af stenudlæg eller en iltningstrønde, og herefter videre som før etablering.

Minivådområdet er ansøgt etableret på en rørlagt del af det offentlige vandløb Nybøl Bæk, der nedstrøms for rørlægningen er § 3 beskyttet vandløb og målsat i vandområdeplanerne. Hele vandføringen føres igennem minivådområdet.

Begrundelse for at sagen ikke fremmes

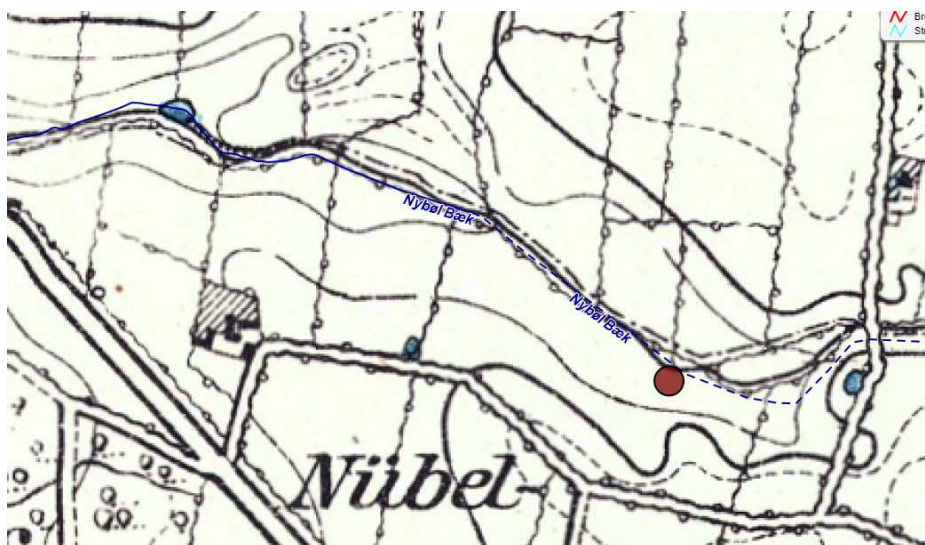

Figur 3. Placering af minivådområde på rørlagt del af Nybøl Bæk.

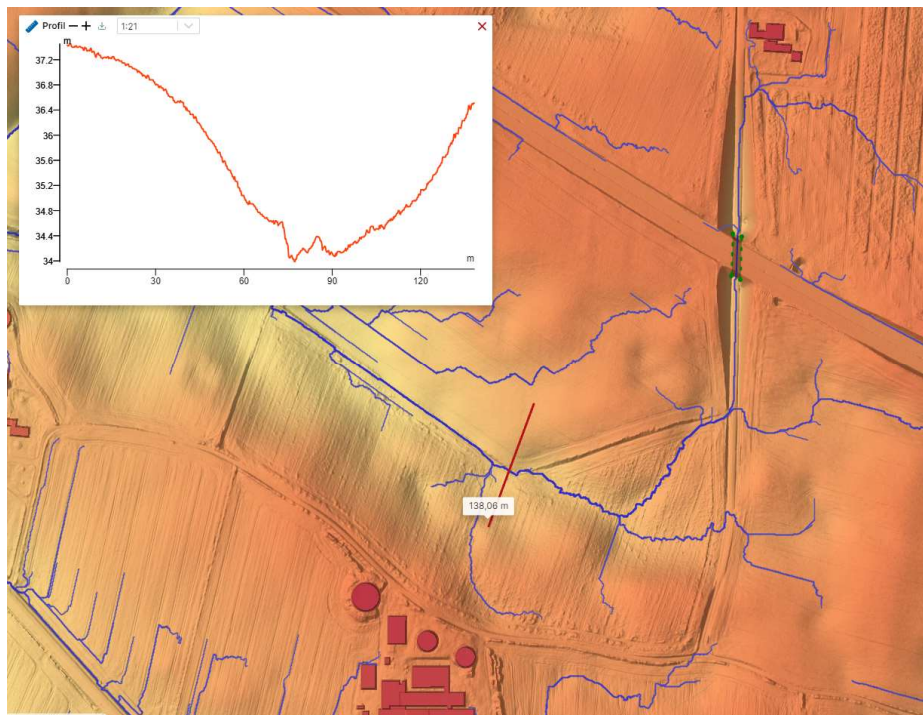
Minivådområdet ønskes placeret direkte på det offentlige vandløb Nybøl Bæk. På den aktuelle vandløbsstrækninger er vandløbet rørlagt. Hele vandstrømmen i vandløbet føres igennem minivådområdet og tilbage i vandløbsrøret igen. Ca. 300 meter længere nedstrøms bliver vandløbet åbent. Vandløbet er § 3 beskyttet på hele den åbne strækning fra rørdøb til Nybøl Nor. Nedstrøms for Amtsvejen er vandløbet målsat (se figur 6.).

Placering på Nybøl Bæk

Hele vandføringen fra det offentlige vandløb føres igennem minivådområdet. Minivådområder er tænkt som et virkemiddel til rensning af drænvand. Vandløbet fremgår som et åbent vandløb på de preussiske kort (1877-1920), oplandet er ca. 22 ha. hvor minivådområdet ønskes placeret og der er en ret tydelig ådal. Det vurderes på denne baggrund at der er tale om et naturligt vandløb.

Figur 4. Nybøl Bæk er åbent på de preussiske kort (1877-1920).

Figur 5. Kort fra Scalgo, viser profil af ådal hvor vandløbet ligger.

Miljøstyrelsen meddelte i 2020 afslag på ansøgning om tilladelse til at fravige et miljømål - bl.a. med henvisning til, at minivådområder som hovedregel etableres med drænvand og ikke indtag af vandløbsvand. Herunder er indsat et uddrag af afgørelsen med (journalnr. 2019-4444, side 13):

”Som følge af behovet for at reducere kvælstoftilførslen til marine vandområder er der i fødevarer- og landbrugspakken foreslået en række virkemidler, herunder etablering af minivådområder, vådområder og skovrejsning.

Ifølge Landbrugsstyrelsens hjemmeside, etableres minivådområder således, at de indtager drænvand, og udgør en form for renseanlæg hvor kvælstofkoncentrationen reduceres, inden det ledes videre ud i vandmiljøet. Drænvand kommer fra et drænoiland, og ikke vandløb, som er en del af vandmiljøet. I bekendtgørelse om tilskud til projekter om etablering af konstruerede minivådområder § 4, stk. 1, nr. 2 er et drænoiland defineret således: ”areal der, via et sammenhængende drænsystem og det topografiske opland, afvander til minivådområdet eller filtermatricedelen”. Det har ikke været hensigten at minivådområder konstrueres til at indtage vandløbsvand, men drænvand fra drænafløb.”

På denne baggrund er det Sønderborg kommunens opfattelse, at det ikke er hensigten, at minivådområder konstrueres til at indtage vandløbsvand. Sønderborg Kommune vurderer, at Nybøl Bæk er en del af vandmiljøet, og ikke har karakter af drænvand.

Miljømæssige vurderinger

Af reguleringsbekendtgørelsens § 18 fremgår det, at vandløbsmyndigheden ved sin afgørelse skal tage hensyn til samtlige afvandingsinteresser ved vandløbet samt sikre, at projektet er foreneligt med hensynet til den miljømæssige målsætning, der er fastlagt for vandløbet.

Figur 6. Nybøl Bæk, målsat og § 3 beskyttede strækning.

Nybøl Bæk

Nybøl Bæk er et offentligt vandløb. Minivådområdet ønskes placeret på den rørlagte del af vandløbet. Ca. 300 meter nedstrøms udløb fra minivådområdet er vandløbet åbent og §3 beskyttet ned til Amtsvejen. Nedstrøms for Amtsvejen er vandløbet § 3 beskyttet og målsat.

Opland til minivådområdet er ca. 22 ha. Hvor vandløbet bliver åbent, er oplandet ca. 28 ha og fra punktet hvor vandløbet er målsat er oplandet ca. 95 ha. Det betyder, at ca. 79 % af vandet ved start af den § 3 beskyttede strækning har været igennem minivådområdet og ca. 23 % når den målsatte strækning starter.

I den nederste ende af Nybøl Bæk er overvågningsstation 41000575. I 2022 var der en DVFI på 5 på stationen. Vandløbet har på store stræk fin fysik og diversitet. Ørred gyder på den målsatte strækning. Vandløbet er lille og vandføringen kan være problematisk, særligt på strækningen opstrøms Amtsvejen. Den målsatte strækning skal opnå god økologisk tilstand. I vandområdeplanen har Nybøl Bæk en samlet ringe økologisk tilstand. Tilstanden er ukendt for planter og alger, moderat for smådyr og ringe for fisk.

Besigtigelse

Den øvre del af Nybøl Bæk er besigtiget d. 13. august 2024. Ved besigtigelsen var der vand i hele den åbne del af vandløbet.

Figur 7. Nybøl Bæk, punkter afsat i forbindelse med besigtigelse.

Punkt 1-2

På denne strækning er vandløbet fin med god variation. Der er trærødder, store sten, høl og stryg. Der er også mange steder på strækningen, hvor der er spærringer med væltede træer og grensamlinger. Der blev ikke set fisk men fint med gammarus. Der var stenbund på hele strækningen. Opstrøms spærringer var bunden sandet til, men der var stenbund under aflejringerne.

Figur 8. Nybøl Bæk, billede fra strækningen 1-2.

Punkt 2

Åbent tilløb, som har ca. samme vandføring som Nybøl Bæk opstrøms. Der var gammarus her.

Figur 9. Nybøl Bæk, billede fra punkt 2.

Punkt 3

Strækning uden den store variation, bunden er mudret og vandet ret stillestående. Der var pletter med vandstjerne. Lige opstrøms punkt 3 er der den 3. juli 2024 bestemt DFI til 3 svarende til dårlige fysiske forhold og DVFI til faunaklasse 1, svarende til dårlig økologisk tilstand. Det virker som om, at strækningen er forureningspåvirket.

Påvirkning af vandløb

Minivådområde etableres som et virkemiddel, der anvendes for at forbedre fjord- og kystområder, og ikke målsatte vandløb.

I ansøgningen er det ikke beskrevet hvilken betydning etableringen af minivådområdet kan have på den nedstrøms liggende vandløbsstrækning. Hvilken effekt har minivådområdet på vandløbets temperatur, iltning, vandføringsevne og fauna?

Sønderborg Kommune har forelagt problemstillingen for ansøgers konsulent, men de ønsker ikke at bidrage med yderligere oplysninger, så denne afgørelse træffes ud fra eksisterende vidensgrundlag.

Vandløbets temperatur og iltning

Hele vandstrømmen i det rørlagte vandløb føres igennem minivådområdet. Om sommeren vil vandet blive varmet op og iltniveauet ændres. Nedstrøms for udløb fra minivådområdet er vandløbet rørlagt. Da vandet passerer en iltningstrappe og løber igennem den rørlagte strækning, forventes ilt og temperatur ikke at være meget forskellig fra strækning opstrøms minivådområdet.

Vandløbets vandføring

Vandbalancen i små vandløb er afgørende. Nogle år sommerudtørre delstrækninger, mens de andre mere våde somre forbliver vandførende. Nybøl Bæk er et sådant vandløb. Sønderborg har oplevet, at det nogle gange er marginaler, der afgør om de sidste pools i vandløbet holder vand eller udtørre.

Etablering af et minivådområde på vandløbet forventes at ændre på vandføringen nedstrøms. Der sker en fordampning fra minivådområdets overflade, som medfører at mindre vand føres nedstrøms. I en situation med lav vandstand i minivådområdet, efter en tør periode, kan et mindre regnskyl bevirke, at minivådområdet fyldes, uden af der er afstrømning nedstrøms. Hvis der i denne situation ikke var et minivådområde, ville vandet fortsætte i det rørlagte vandløb til den åbne vandløbsstrækning.

Da 79 % af vandet ved start af den § 3 beskyttede strækning har været igennem minivådområdet og ca. 23 % når den målsatte strækning starter, kan det ikke udelukkes, at dette har betydning for biologien og vandløbets mulighed for at opnå god økologisk tilstand.

Nybøl Bæk holder lidt bedre vand end Fiskbæk og Adsbøl Bæk, og er derfor meget vigtigt for fiskebestanden i hele det målsatte vandløbssystem.

Vandløbets fauna

Etablering af minivådområde på Nybøl Bæk, vil have samme virkning som var det en sø. Da hele vandstrømme løber igennem minivådområdet, kan det ikke udelukkes at søfauna skylles med nedstrøms til den § 3 beskyttede vandløbsstrækning og her kan påvirke faunasammensætningen. Det er ikke så sandsynligt, at den målsatte strækning påvirkes af dette, da den ligger længere nedstrøms.

Partshøring

Udkast til afgørelse har været fremlagt for interesserede myndigheder, der ikke har haft nogen kommentarer.

Udkast til afgørelse om at sagen ikke fremmes har været i partshøring hos ansøger og dennes rådgivere i perioden 26. september 2024 til 10. oktober 2024.

Forhold til øvrig lovgivning

Foruden reguleringstilladelse er der ansøgt om VVM-screening og landzonetilladelse.

VVM-screening og landzonetilladelse vil ikke blive behandlet, idet de ikke betragtes som aktuelle, så længe der ikke er givet tilladelse efter vandløbsloven.

Hvis kommunen i processen omkring vandløbslovssagen ændrer opfattelse, fx fordi der kommer oplysninger ind, der gør, at vurderingen er mindre restriktiv,

kan kommunen genoptage sagsbehandlingen af screeningsansøgningen og landzonetilladelsen.

Klagevejledning

Afgørelsen kan i henhold til vandløbsloven påklages til Miljø- og Fødevareklage-nævnet af:

- den, afgørelsen er rettet til,
- enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald og
- Klageberettiget interesseorganisationer

Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt dvs. **senest den 11. november 2024.**

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden klagefristens udløb.

Du klager via klageportalen, som du finder via www.naevneneshus.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Sønderborg Kommune. Hvis Sønderborg Kommune fastholder afgørelsen, sender kommunen din klage videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune. Kommunen videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter om, du kan fritages.

Betingelserne for at blive fritaget kan ses her: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/til-foersteinstanser/fritagelse-fra-klageportal/>.

Er der spørgsmål til denne afgørelse, er I velkomne til at kontakte mig.

Venlig hilsen

Vibeke Ring Kuntz
Telefon 27905514
vrkn@sonderborg.dk

Afgørelsen sendt til:

Lodsejer og rådgiver

Desuden af afgørelse meddelt på Sønderborg kommunes hjemmeside under "Høringer og afgørelser"